

resoru slatkovodnog ribarstva daljnji veliki doprinos socijalističkom preobražaju struke i privrede.

*

Donosimo u ovom članku sadržaj nove Uredbe o osposobljenju i zvanjima radnika te svih propisa izdanih tokom mjeseca oktobra za izvršenje Uredbe.

Radi se o čitavom sistemu kategorizacije gdje se vodi računa o što točnijoj i ispravnijoj ocjeni svih sposobnosti i znanja svakog radnika, i to sposobnosti i znanja stečenih na samom praktičnom radu i školovanjem. Na taj način stvara se solidan zakonski temelj za to, da se svakom trudbeniku osiguraono mjesto u narodnoj zajednici kao velikom sveobuhvatnom radnom kolektivu cjeline, koje mu mjesto pripada obzirom na društvenu korisnost njegova rada. Time se stvara i najbolji osnov za utvrđenje konkretne vrijednosti doprinosa svakog radnika, efektu i rezultatima općenarodne privrede i naj-

bolji osnov za pravilnu odmjeru ekvivalenta što ga radnik dobiva u obliku plaće.

I u resoru slatkovodnog ribarstva uočena je sva vanredna važnost tih mjera, te se bez odlaganja pristupilo radu na što boljoj provedbi novih propisa, kako bi praktički uspjeh što potpunije odgovarao velikim ciljevima za kojima se ide i koji odgovaraju osnovnim načelima naše socijalističke izgradnje.

Na radu oko izvršenja spomenutih mjera u našem resoru, a pod posebnim uslovima njegove djelatnosti, sudjeluju kako sa resorne tako i sa sindikalne strane svi drugovi, koji za to na prvom mjestu dolaze u obzir po samoj naravi stvari, a to u duhu samih propisa, kao i svi trudenici našeg resora, kojima je dana široka konkretna mogućnost aktivno koristiti se svim svojim sposobnostima i znanjem, da bi postigli zvanje koje im pripada i time i sva prava skopčana s time sada i u budućnosti.

POTREBA NOVOG ZAKONA O SLATKOVODNOM RIBARSTVU NRH

Promjenom društvene stvarnosti i stvaranjem socijalističke privrede temeljna načela, na kojima se bazirao raniji zakon o slatkovodnom ribarstvu iz 1937. g. stare Jugoslavije prestala su važiti, pa se zbog toga ukazuje potreba donošenja novoga zakona za slatkovodno ribarstvo NR Hrvatske.

Prije nego što pređemo na pravna izlaganja elemenata koji bi novi Zakon trebao sadržavati, osvrnut ćemo se prvo na važnost slatkovodnog ribarstva u narodnoj ekonomici, pa ćemo radi toga iznijeti nekoliko statističkih podataka.

U staroj Jugoslaviji produkcija ribarske privrede iznašala je prosječno oko 8,000.000 kg ribe (sa ribnjaka i

otvorenih voda), od čega se prihod cijenio na Din 60,000.000.—. Ako iz te količine izdvojimo produkciju, koja se odnosila na današnje područje NR Hrvatske, možemo okruglo uzeti 3 milijuna kg uz prihod od Din 18,000.000.

Danas obzirom na Petogodišnji plan predviđena je za NR Hrvatsku proizvodnja od 6,000.000 kg ribe iz ribnjaka i 2,000.000 kg ribe iz otvorenih voda, dakle svega 8,000.000 kg, koliko je prije bila proizvodnja svih voda stare Jugoslavije, a što bi predstavljalo vrijednost od Din 160,000.000.—.

Kako se iz prednjeg vida važnost ribarstva u narodnoj privredi NR Hrvatske je velika, pa radi toga treba joj posvetiti punu pažnju.

i odmjeru ekvivalencija u obliku

og ribarstva uvažnost tih mjera pristupilo radu na osnovi propisa, kao što je to slučaj s drugim ciljevima za govaraju osnovno-socijalističke iz

ja spomenutih a pod posebnim okolnostima, sudjeluju i sa sindikalne organizacije za to na prvom mjestu samoj naravi stvari, kao što je to slučaj s drugim ciljevima za govaraju osnovno-socijalističke iz

VODNOM

ga se prihod iznosi 10.—. Ako iz te kategorije, koja se odnosi na područje NR, mogu uzeti 3 miliona Din 18.000.000. Prema petogodišnjem planu Hrvatsku proizvede iz ribnjaka otvorenih voda, g, koliko je prije toga stare Jugoslavije predstavljalo vrijedno 0.—.

vidi važnost ribarstva u vrednosti NR Hrvatske toga treba joj

Međutim bez planske proizvodnje, kako na zatvorenim tako i na otvorenim vodama, ne može biti ni govora o racionalnom ribarenju kojemu treba da je cilj postizanje maksimalnog ulova, a uz to sačuvati proizvodnu sposobnost vode bez oštećenja njenog fonda riba.

Da bi se postigao taj cilj potrebno je donijeti propise o organizaciji ribarstva, planiranju ulova, vršenju ribolova, naročito putem državnog sektora i ribolovnih organizacija (zadruga i ribarskih društava), o zaštiti i ograničenju ribarstva, čuvarskoj službi, poribijavanju voda, znanstveno-istraživačkom radu, o kaznenim sankcijama kao i mnoge druge propise.

Danas se više ne vrši stihijska eksploatacija ribolovnih voda, već tu eksploataciju propisuje i planira država po privrednom planu i preduzima sve potrebne mjere za unapređenje ribarstva. Država ujedno organizira znanstveno istraživanje ribljeg bogatstva putem svojih znanstveno-bioloških zavoda i stanica. Ona vrši i organiziranje industrijske prerade ribe i ujedno organizira riblje tržište.

PRAVNO STANJE DANAS

Prema socijalističkim principima danas je reducirano područje privatnih voda na zatvorene vode unutar privatnih zemljišta, a sve ostale otvorene vode, jezera i stajaće vode na državnom zemljištu jesu općenarodna imovina. Jednako tako i ribe u tim vodama kao njihov accessorium predstavljaju općenarodnu imovinu. Vode u kojima se nalazi riba ili koje su prikladne za nasadivanje ribe jesu ribolovne vode. Zato se govori o **ribolovnim područjima**, kao dijelovima ribolovnih voda. Spomenuta ribolovna područja mogu obuhvaćati čitavu grupu voda (vodnu mrežu) ili pojedinu vodu. Zato taj termin nije sretan, da bi mogao obuhvatiti jednu zaokruženu gospodarsku cjelinu, koja se u praksi može upotrijebiti.

PODJELA VODE

na zatvorene i otvorene vode imala je razlog baš u tome, što gospodarenje u zatvorenim vodama ne stoji pod istim ograničenjima kao ono u otvorenim vodama. Za zatvorene vode kamo spadaju ribnjaci i poluribnjaci državnog sektora ne vrijede na pr. ograničenja o lovostaju, najmanjoj mjeri ribe i t. d.

Daljnjoj podjeli ribolovnih voda na odjeljke i revire bila je svrha, da se odredi intenzivnije gospodarenje organizirano na planskoj i racionalnoj bazi, te da se pojedini objekt čuva kao samostalna produkciona cjelina.

Ovo je učinjeno ne samo iz ekonomskih nego i zbog bioloških (točnije ihtioloških) razloga, naime, da ne bi u jednoj ribolovnoj vodi odnosno njenu dijelu, koji ima prirodne uvjete za razvoj određene vrste ribe došlo do nasadivanja ili miješanja druge vrste, koja bi škodila razvoju prve možda mnogo plemenitije i ekonomski korisnije vrste.

Dakle, da nadopunimo, revir obuhvaća cijelu ribolovnu vodu ili njen dio prikladan za **samostalno gospodarenje osnovano na ekonomskim i biološkim uvjetima**.

Uz revir su vezani i svi potoci neprikladni da obrazuju samostalni revir, pa i stajaće vode ako su s glavnom vodom u stalnoj ili privremenoj vezi podesnoj za selidbu riba.

Zakon stare Jugoslavije o slatkovodnom ribarstvu iz 1937. g. je sadržavao priznanje svih do tada stečenih i postojećih ribarskih prava, dok prema današnjoj društvenoj stvarnosti i načelima socijalizma nema stečenih prava naročito ne na općenarodnoj imovini, koja pripada svim građanima i gdje nema povlaštenih klasa ili pojedinaca.

Zato novi zakon o slatkovodnom ribarstvu treba dokinuti sva postojeća prava i zakupne ugovore, koji datiraju još iz kapitalističkih vremena, gdje su

se ribolovne vode tretirale kao privatno vlasništvo države i kao takovo davale pod zakup pojedincima ili organizacijama kao da se radi o najobičnijem privatnom posjedu.

Izmjenom pravne naravi otvorenih ribolovnih voda i bogatstva u njima, što je sve prestalo biti privatno vlasništvo države i postalo općenarodna imovina, nestaje mogućnosti da se takova imovina izdaje pod zakup. Po socijalističkim načelima ta se sva imovina može prepustiti na iskorišćavanje organizacijama uz izvršenje općekorisnih ciljeva na planskoj i racionalnoj osnovi.

Prilikom konkurencije više organizacija kao primjerice: ako jedna organizacija svojom strukturom i prihvaćanjem važnijih zadataka obećava veće koristi za zajednicu, ima više opravdanja da traži da se njoj povjeri iskorišćavanje i uprava izvjesnog ribolovnog područja, nego druga organizacija.

Uzmimo da jedna organizacija iskorišćava i upravlja jednom vodom, ali neće da tu vodu obnavlja ribom t. j. da je poribljava, druga organizacija koja prihvati taj zadatak koji pruža veću korist općenarodnoj imovini, biti će joj ustupljen na iskorišćavanje i upravu taj objekt.

Prema današnjem faktičnom stanju ribolov organizira država putem Ministarstva nadležnog za ribarstvo, pa ga izvršava u svojoj vlastitoj režiji, putem ribolovnih gospodarstava, ili vode predaje na iskorišćavanje ribarskim organizacijama i ribarima prema ugovoru odnosno izdaje ribolovne dozvole.

EKSPLOATACIJA RIBLJEG BOGATSTVA

Istakli smo da država preko Ministarstva nadležnog za ribarstvo organizira ribolov putem državnog, zadruznog i privatnog sektora. Najprije osnivanjem državnih privrednih poduzeća, koja ili u vlastitoj režiji vrše ribo-

lov sa ribarskim brigadama ili prepustaju ribolovna područja na iskorišćavanje zadrugama i društvima na obaveze ovih, da će ribu predavati na otkup državnim poduzećima ili poribljavati date vode ili oboje prema naravi organizacije. U cilju povećanja proizvodnje riba država podiže ribnjake i poluribnjake, a može pomagati njihovo podizanje, ako to poduzmu drugi ovlaštenici.

Ako se ovakovo gajenje dozvoli zajedničkom ili privatnom sektoru, ujedno se određuju uz dozvolu i planske obaveze ovlaštenika dotične vode.

ZAŠTITA I OGRANIČENJE RIBOLOVA

Da bi se vršila racionalna i planska eksploatacija ribljeg bogatstva potrebno je predvidjeti propise o zabrani lova ribe za vrijeme plodenja (mriještenja) te godišnje lovostaje za pojedine vrste riba i najmanju veličinu pojedinih riba ispod koje se ne smije loviti.

Nadalje je potrebno ovlaštenje za zabranu ribolova i na pojedinim ribolovnim područjima ili čitavim vodama, ako je tu riba prelovljena ili prijetila opasnost uništenja izvjesne vrijedne riblje vrste u cilju njena slobodnog razmnožavanja.

Potrebno je naročito zabraniti lov zabranjenim ribolovnim sredstvima kao eksplozivom, omamljujućim sredstvima, vatrenim oružjem, pregrađivanjem putem prestora i sprječavanjem povratka ribi sa poplavljenog terena. Osim toga je potrebno izvjesna pogodna mjesta gdje se riba plodi i razvija proglasiti ribljim plodištima, koja će onda kao prirodni rezervoar služiti za obnovu ribljeg bogatstva.

Nadalje je potrebno zabraniti zagađivanje voda otrovnim ili drugim materijama, koje ribu uništavaju ili na nju štetno djeluju. Industrijska poduzeća obavezati na izradu naprava sa ispus-

ama ili prepuna iskorišćavanja na obaveze i na otkup drvoribljavati danaravi organija proizvodnje i poluribnjihovo podi drugi ovlašte-

nje dozvoli za-ektoru, ujedno i planske oba-ode.

ENJE RIBO-

alna i planska atstva potreb-o zabrani lova (mriještenja) pojedine vrste i pojedinih ri-ije lovitli. zlaštenje za za-edinim ribolov-m, vodama, ako ili prijeti opa-vrijedne riblje odnog razmno-

zabraniti lov n sredstvima uljućim sred-m, pregrađiva-spujećavanjem vljenog terena. izvjesna pogod-plodi i razvija tima, koja će voar služiti za a.

zabraniti zaga-ili drugim ma-avaju ili na nju tijska poduzeća prava sa ispus-

nim kanalima preko kojih izbacuju u vode otrovne i štetne materije po ribu, kao i hidrocentralna postrojenja da budu providena ribljim stazama i napravama za sprječavanje ulaska ribe u turbinske cijevi.

Potrebno je osim toga predvidjeti i osnivanje savjeta za ribarstvo, koji će davati korisna i potrebna mišljenja ribarstvenim organima prilikom rješavanja načelnih pitanja.

Pitanje čuvara ribolova je jedno od veoma važnih pitanja radi očuvanja ribljeg bogatstva od uništavanja po nesavjesnim pojedincima ili organizacijama.

Dosada su ribarska društva imala svoje čuvare ribolova, koje su ona plaćala od članskih doprinosa. Međutim sada bi to mogla biti narodna milicija, koje bi jedinicama bili povjereni posebni rajoni i koja bi se na tečajevima uputila u najnužnije iz ribarstva. Na ribarskim gazdinstvima bili bi posebni čuvari ribolova kao što je industrijsko-zavodska milicija.

Os'm toga je potrebno predvidjeti vođenje statistike i evidencije ribarstva, koja je važna ustanova u planski

vodenoj privredi, a koja je u praksi već u ribarstvu provedena.

Konačno sankcije koje se propisuju za krivična djela i prekršaje ribolovnih krivica ne smiju biti blage obzirom na promjenu pravne naravi.

Dok je država bila privatni vlasnik javnog dobra one su mogle i biti umjerenе, kako je to predviđeno Zakonom o slatkovodnom ribarstvu stare Jugoslavije, ali danas kad su javne vode i ribe u njima općenarodna imovina kazne moraju biti osjetno povišene. To vrijedi kako za krivična djela protiv nedozvoljenog načina ribolova (eksplozivom i otrovom) tako i u slučajevima ribolovnih prekršaja, jer se samo na ovaj način može efikasno zaštititi bogatstvo voda od egoističnih i zločinačkih radova pojedinaca.

Budući da se iz gornjeg izlaganja vidi kako su temeljna načela na kojima se bazirao raniji zakon neprimjenjiva na današnju društvenu stvarnost socijalističke države, a i sankcije su veoma blage, to se ukazuje hitna potreba donošenja novog zakona o slatkovodnom ribarstvu, koji će pružiti punu zaštitu ovoj važnoj privrednoj grani. S. P.

KRATKA FINACIJSKA ANALIZA PREDSEZONSKIH RIBOLOVA

Poduzeće »Jugoriba« Zagreb, koje vrši izvoz proizvoda poduzeća pod administrativno - operativnim rukovodstvom Glavne direkcije za slatkovodno ribarstvo, Zagreb, zatražilo je od spomenute Glavne direkcije da mu stavi na raspolaganje veće količine slatkovodne ribe, kao avans na izvozni kontingent u 1950-51. godini.

Međutim, kako je poznato da redovni ribolov počinje na ribnjačarstvima tek od 15. X. svake godine, bit će razumljivo i to, da će cijena ovakove ribe ulovljene u predsezoni biti znatno

veća od normalne cijene, koja je prema rješenju Zemaljskog ureda za cijene pri Predsjedništvu Vlade NRH br. 2096-HL-1950 od 17. svibnja 1950. godine, odobrena sa Din 31,46 za standardnu kvalitetu šarana, dok je za ekstra kvalitetu veća za 15%, t. j. Din 36,18 za 1 kg. Ostale cijene nas ne interesiraju jer za isporuku u predsezoni, kao i općenito za eksport, dolazi u obzir uglavnom samo šaran.

U cilju, da bi se konkretizirale smjernice na temelju kojih će se izraditi kalkulacije za cijene šarana sa